

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Ivstitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam
Ingolstadii, 1627

Quæstio IV. De Voto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

Secus, quando post solutionem decimarum semel factam, sublatae sunt, deque tali furto puniendo agitur; & vniuersim quoties de ipsis solum fructibus decimarum iam perceptis ac solutis est quæstio, iuxta ea, quæ loco citato fusius tradit Azor.

42 Ratio est: quia Canones superius citati absolute causam decimarum iudici Ecclesiastico transcribunt, quia spiritualis est: & alias etiam *accessorium sequitur naturam principalis*, saltem in necessario connexis; & maxime ubi ex accessorio posset præiudicium aliquod in causa principali creari: quod facile fieret in proposito, si in casu, quo decimæ à laicis, seu titulo feudi, cum licentia summi Pontificis, seu titulo conductionis possidentur, de iure decimarum non Ecclesiasticus, sed secularis iudex cognosceret.

Tunc enim, si quid forte iuris Vasallus, aut conductor laicus amitteret, ipsi etiam Ecclesiæ, ac in eius præiudicium amitteret. Eadem est ratio, cum

de decimarum solutione, an facta sit, quæstio est: quandoquidem ipso neglectu solutionis, intra certum tempus, amitti ius decimarum potest, vt superius dictum.

43 Accedit, quod cum in casu feudi, dominium decimarum directum adhuc pertineat ad Ecclesiæ, & alioqui communi iure, ipse dominus feudi de causa feudi cognoscat, non est ratio, cur cognitio decimalis causæ, hoc casu, Ecclesiæ abiudicetur, vt contra Couarruiam recte notarunt Rebuffus & Azor locis citatis.

Secus est, quando Ius decimarum iusta permutatione, siue contractu, penitus ab Ecclesia alienatum, ac in seculari personam translatum est: sicut etiam negandum non est, in tertio casu, ex Couarruiæ relato, quando quæstio est facti solum, non iuris, probabilem esse dictam Couarruiæ sententiam; quæ etiam ita passim videtur praticari.

Q V Æ S T I O IV.

De Voto.

S. Thomas 2. 2. quæstione 88.

Absoluetur hæc quæstio sex dubitationibus. I. Quid sit votum; & quas condiciones requirat, tum ex parte vouentis, tum ex parte materiae. II. Quinam vouere possint; & de varia vouentium conditione. III. Quenam generatim sit obligatio voti. IV. Quotuplex sit votum: speciatim in quo consistat votum solenne, & qua ratione à voto simplici differat. V. Quibusnam modis generatim obligatio voti desinat. VI. An humana auctoritate proprie in voto dispensari possit, etiam solenni. Non est autem animus, nisi qua proprie scholastici Theologi sunt, fusius disputare; sed solum fundamenta tradere; & in precipuis quibusq; casibus breuem resolutionem addere; ne alioqui opus nimium excrescat, vt in præfatione primi tomus monui.

D V B I V M I.

Quid sit votum; & quanam condiciones, tum ex parte vouentis, tum ex parte materiae, requirantur ad voti valorem & obligationem.

S. Thom. 2. 2. q. 88. a. 1. 2. 5. 6.

1 **Q**uod ad primum attinet, etsi quidem alias *votum*, & desiderium rei acquirendæ, & preces, quibus hoc desiderium exprimimus, significet; in præsenti tamen, promissionem Deo factam significat. Quo modo votum definiri solet, religiosa promissio rei conuenientis Deo facta.

Et dicitur *promissio*, quia quis scilicet statuat, quippiam in honorem Dei, ex obligatione promissi, & sub peccato facere: quia nudum propositum quantumuis firmum, ad votum non sufficit, nec per se obligat. Dicitur *secundo, rei conuenienti*; quia rei inconuenientis promissio nulla est, vt infra patebit. Dicitur *tertio, Deo facta*; quia licet quandoq; etiam Sanctis fiat promissio, quæ nonnunquam votum dicitur (quanquam de hoc sit quæstio de nomine) non est ea tamen actus religionis, sed obseruantia, siue

Dulix; nisi forsitan aliquis speciatim quippiam sanctis promittat, quatenus in eis Deus per gratiam habitat, vt Caietanus hic a. 1. & alij docent.

Iam quod ad condiciones voti pertinet, tres à S. Thoma, q. 88. a. 1. requiruntur, nimirum deliberatio, propositum rei exequenda, & promissio, hoc est, voluntas, seu decretum se obligandi, cum ait: *Votum* quandam obligationem importat per modum promissionis, qui est rationis actus, ad quem pertinet ordinare. Sicut enim homo imperando, vel deprecando ordinat quodammodo, quid sibi ab alijs fiat, ita promittendo ordinat, quid ipse pro alio facere debeat. Sed promissio, quæ ab homine fit, homini non potest fieri, nisi per verba, vel quæcumque exteriora signa: Deo autem potest fieri promissio, per solam interiori cogitationem; quia vt dicitur 1 Reg. 16. *Homines vident ea, quæ parent,*

sed Deus intuetur cor. Exprimuntur tamen quandoque verba exteriora, vel ad sui ipsius excitationem, vel etiam ad alios contestandum, ut non solum desistat à fractione voti propter timorem Dei, sed etiam propter reuerentiam hominum. Promissio autem procedit ex proposito faciendi: propositum autem aliquam deliberationem præexigit, cum sit actus voluntatis deliberate. Sic ergo ad votum tria ex necessitate requiruntur. Primo quidem deliberatio; secundo propositum voluntatis; tertio promissio in qua perficitur ratio voti. Ita S. Thomas.

3 Vbi quidem certum est, ad valorem voti requiritur deliberationem aliquam; tum etiam promissionem. Sed dubitatur primo, an ad valorem & essentialiam voti etiam requiratur voluntas sese obligandi. Negant Sotus l. 7. de Iust. q. 1. a. 2. Aragonius hic a. 1. & Lopez part. 1. Instit. cap. 42. qui putant, votū valere absq; proposito & voluntate sese obligandi.

Sed contraria sententia est vera & communis, apud S. Thomam loco cit. & art. 3. ad 2. & 3. Richardum in 4 d. 38. a. 3. q. 3. Bonauenturam d. 38. a. 1. q. 1. Antoninum part. 2. tit. 11. cap. 2. Maiorem ead. d. q. 2. & Nauarrum in man. cap. 12. n. 24. & 27. & habetur ex cap. *Literarum* de voto & voti redempt. Ratio est; quia obligatio intrinsece includitur in promissione; adeo ut si quis voluntate sese obligandi plane careat, nõ vere, sed fictè solū pmitat.

Secundo dubitatur, an ad valorem voti etiam requiratur propositum rem promissam exequendi. Respondeo, quia communiter obligare se non intendit, qui propositum exequendi non habet, ideo S. Thomas cit. a. 1. propositum, rei scilicet promissæ exequendæ, non solum promittendi, ut explicauit Caietanus, ad voti substantiam requisuisse videtur: licet absolute fieri possit, & sæpe, inter homines præsertim, re ipsa accidat, promissionem sine proposito exequendi rem promissam consistere.

4 Quo casu etiam, votum erit validum, ut ex comuni tradunt Caietanus & Aragonius hic a. 1. Nauarrus man. cap. 12. n. 27. Toletus lib. 4. cap. 17. Lopez cap. 44. Graffius cap. 24. n. 13. et si contrarium sentiat Valentia loco cit. & quæst. 7. pun. 4. §. 3. Ratio est; quia obligatio voti non oritur ex proposito rem faciendi, sed ex promissione, & decreto obligandi; quod sine proposito exequendi stare posse, manifestum est, quidquid dixerit Valentia. Hoc interim certum est, per accidens, ratione scandali, obligari posse etiam fictè vouentem ad votum implendum, ut in simili, de ficta promissione homini facta alibi diximus.

5 Tertio dubitatur, an & qualis deliberatio requiratur ad votum. Respondetur I. Ad valorem voti sufficit & requiritur ea deliberatio, quæ sufficit ad peccandum mortaliter; modo non sit tantum virtualis; ut si quis in ebrietate, vel ex consuetudine iurandi, subito voueat, se profecturum Romam, si cum aliquo v. g. ludat &c.

Primum, nempe talem deliberationem sufficere, ex comuni docent Paludanus in 4. d. 38. q. 1. Sotus, & Caietanus loco cit. Nauarrus man. c. 12. n. 26. Gregorius de Valentia loco cit. alijq; recentiores, contra Canonistas quosdam, nescio quam maturam & diuturnam deliberationem requirentes. Ratio est; quia talis deliberatio est in suo genere perfecta, & per se in omni materia sufficiens, ad se obligandum.

Minor autem deliberatio non sufficit; quia Deus non acceptat promissionem, nisi plene deliberatam. Quod si deliberatio ad valorem quidem sufficiens sit, sed immaturior, communiter peccatur venialiter, propter quandam irreuerentiam, ut cum Caietano docet Valentia loco cit.

6 Secundum, non sufficere deliberationem virtutalem, tradunt Aragonius hic a. 1. Angles in flor. 4. p. 2. q. de voto art. 1. & Sanchez l. 1. de matr. d. 8. n. 21. Ratio est, quia talis non est vera deliberatio, qualis ad gratuitam obligationem contrahendam merito requiritur.

Falsum est autem, quod vniuersim tradit Angelus V. *Votum*, eum quæ statim post votum editum poenitet, deliberationem ad valorem voti sufficientem non habuisse. Hoc melius, quod dicit Valentia loco cit. dubitantem statim post votum, an voluerit se obligare, probabiliter cogitare posse, sibi non fuisse animum vouendi, ut mox in simili dicitur.

7 Respondetur II. In dubio an deliberatio fuerit sufficiens, consultissimum est, petere dispensationem voti leuiter editi; quæuis valde probabile sit, in dubio an quis vouerit, nemine teneri voto; sicut nec si dubitet, an cum vouit, compos fuerit rationis; vel an sit obligatus. Priorem partem cum S. Thoma q. 88. a. 10. tradit comūnis Doctorum sententia, quia hæc ipsa est ratio quædam dispensandi, ut inferius dicitur.

Posteriorem partem tradunt Sotus l. 7. q. 3. a. 2. Lopez c. 45. Graffius cap. 3. 2. Sa V. *Votum*, & communiter recentiores. Ratio est; quia in dubio, an quis sit obligatus aliqua lege, vel præcepto, melior est conditio possidentis suam libertatem, ut generatim docuimus citat. tom. 2. disp. 2. p. 8. dub. 4. et si nonnulli oppositum docuerint ibidem.

8 Respondetur III. Ad eandem deliberationem spectat, ut quis sine vi, & metu voueat; quia votum ex metu cadente in constantem virum, extrinsecus iniuste ad votum extorquendum iniectum, nullum est. Ita ex certa & comūni sententia tradunt Glossa in cap. *Præsens* 20. q. 3. Angelus V. *Metus*, n. 8. & 15. Nauarrus man. c. 22. n. 51. Gregorius de Valentia q. 6. pun. 4. & habetur Cap. *Perlatum*, de ijs, quæ vi metusue, quidquid dixerint Syluester V. *metus*, alijq; nonnulli. Ratio est; quia æquū est, ut gratuita promissio, præsertim Deo facta, spontanea, ac non per iniuriam extorta sit; ne quasi approbator iniuriæ esse videatur: præsertim quia talis promissio etiam homini facta, est irrita, aut saltem pro arbitrio promittentis reuocari potest, ut ex communi docet Lestius lib. 2. cap. 17. dub. 6. & dictum supra disp. 4. q. 6. n. 325.

Et quamuis Panormitanus in cap. *sicut nobis*, de regularibus, & Sotus lib. 7. de iust. q. 2. a. 1. dixerint, metum illum naturali iure votū irritum reddere; verius tamē est, id solum fieri humano iure, ut docent Aragonius q. 88. a. 3. & Lestius cap. 40. dub. 1. n. 8. & in simili, de contractu per metum, ab alio, quam contrahente altero, iniectum inuito, suo loco superius dictum disp. 4. q. 7. dub. 1. vbi plures citauimus.

9 Ex quibus etiam colligitur, metu leui etiā iniuste incusso votum non irritari, ut habet comūnis, quidquid glossa, Angelus, Nauarrus loco cit. alijq; non-

nulli in contrarium dixerint; quorum tamen sententia in foro conscientiae probabilis est.

Qui verò reclamationem, se vi & metu religionem fuisse ingressum, non est audiendus, nisi intra quinquennium à professione, coram superiore causam deduxerit. Habitum prius dimittens, apostata poenis subiaceret, iuxta Concilium Tridentinum sess. 25. c. 19. de regul. At si vis & metus, aliaue reclamandi impedimenta, per quinquennium, vel ultra perdurent, etiã ius reclamandi perdurabit, vt recte Azor l. 12. c. 4. q. 10. Quis autem sit metus cadens in constantem virum quis leuis, explicatur suo loco de matrimonio.

10 Quod ad secundam huius dubitationis partem, nempe materiam voti attinet, intelligitur eo nomine res seu actio, quæ voto promittitur. Et certum est, ex communi Doctorum sententia, iuxta S. Thomam q. 88. a. 2. op^o promissum, seu materiam voti, tribus conditionibus præditam esse debere, ad hoc, vt votum valeat.

11 Prima, vt sit in nostra libera potestate; neque absolute nimirum & physice necessaria, nec impossibilis. Hinc votum de nunquam peccando, aut de non peccando venialiter, non obligat; nec ita quidem, vt quis teneatur vitare venialia, quantum potest; at vero cætera vota de rebus præceptis, & in specie de non peccando mortaliter valent.

Addunt recte Sa V. *votum*, Lopez c. 43. Sanchez lib. 1. de mat. d. 50. n. 6. votum de re impossibili non obligare, etiamsi postea fiat possibilis; nempe quia pro eo tempore, quo voto promissa est, fuit inepta materia voti, ipsumque adeo votum irritum fecit: & quod initio *utisum est, non potest tractu temporis conualecere*, vt dicitur ff. de diuer. regulis Iuris.

12 Secunda conditio est, vt sit opus bonum, accipiendum late opus bonum, etiam pro omissione operis mali. Hinc votum de re indifferente, nisi ob circumstantias sit bona, & desinat esse indifferens, non obligat, v. g. non locuturum, aut lusurum cum aliquo qui tibi molestiam intulit; aut non comesturum carnes assas, si carnes alio modo coctas velis edere: multo minus obligat votum de re, aut secundum se, aut ratione circumstantiæ mala. Et quidem votum de peccato mortali mortale est, & de veniali veniale, vt recte cum alijs docent Gregorius de Valentia q. 6. pun. 2. & Sa loco cit. tum quia reuerentiæ Deo debitæ aduersatur: tum quia votum includit propositum rei voto promissæ exequendæ.

13 Si autem ipse actus vouendi solum ob aliquam circumstantiam sit malus, res autem, quæ vouetur bona, tunc votum non est inualidum, nisi ea ipsa circumstantia mala referatur ad Deum, tanquam nimirum ab eo impetranda, accipienda &c. quo casu, poterit esse etiam mortalis blasphemia. Hinc votum Religionis factum ex vana gloria; aut vt eo voto concepto, deinceps ante religionis ingressum, velutiam de salute securus, leuiter & libere viuas; vel in gratiarum actionem pro filio ex adulterio suscepto, non est inualidum.

Sed si res ipsa, quæ vouetur, in finem malum ordinetur; aut si quis voueat aliquid, vt consequatur quod non licet v. g. victoriam iniustam, furtum, adulterium; aut in gratiarum actionem pro malo, v. g. pro victoria iniusta, votum non obligat; vt ex communi docent Sa, & Valentia loc. cit. Vbi sine causa Azor l. 12. c. 5. q. 10. excipit votum religionis, quasi validum sit

etiamsi vana gloria sit finis ipsius ingressus religionis.

14 Tertia conditio est, vt opus voto promissum non impediat maius bonum, atque adeo nec adimat homini facultatem maioris boni. Hinc vota de rebus illis, quæ diuinis consilijs opponuntur negatiue, v. g. de non seruanda castitate, paupertate, obedientia, de non ingrediendo Religionem, de nihil vouendo, de nulla fideiussione suscipienda, &c. & probabiliter etiam de non suscipiendo officio Reipub. vt illi & necessario, tuoque statui conuenienti, iuxta Azorium lib. 11. c. 5. q. 1. & c. 14. q. 6. & Philarchum p. 2. l. 3. c. 15. &c. non obligant; vt nec de illis, quæ contrariè eis sic opponuntur, vt facultatem seruandi consilia adimant; quale est votum de contrahendo matrimonio; nisi cui in aliquo casu vel debitus, vel propter maximam difficultatem seruandi Castitatem, in qua quis sæpius lapsus est, magis expediens videretur status coniugalis; ita vt secundum dictum Apostoli, melius illi sit *nubere, quam vri*, vt ex communi docent Caietanus hic quæst. 88. a. 2. Nauarrus man. cap. 12. num. 43. Sa. & Valentia locis cit. contra Sorum de iust. lib. 7. q. 1. a. 3. & Aragonium a. 2.

15 Aliæ vero res, quæ contrariè quidem consilijs Euangelicis opponuntur, sed facultatem ea obseruandi non adimunt, licite & valide vouentur, v. g. de seruando Hospitali, de peregrinando, &c. possunt enim hæc vota omnia commutari in vota Religionis, vt dicitur dub. 5. Nec tamen per se loquendo, est mortale, rem indifferenter, aut diuinis consilijs contrariam vouere: quia irreuerentia erga Deum, quæ committitur, grauis non est.

DVBIVM II.

Quinam vouere possint; & de varia vouentium conditione.

S. Thomas 2. 2. q. 88. a. 8. & 9.

16 **E**os, qui sui iuris satisque maturi iudicij sunt vouere posse, nullum est dubium. Sed quæstio est de ijs, qui aut sui iuris non sunt, aut nec dum plenti rationis usum habent.

Et quod ad primos attinet, supponendum est, quosdam esse subditos superiori solum quoad rem voto promissam. Ita filij puberes subijciuntur Patri; Matris autem non nisi post mortem Patris; si ipsa Tutrix sit, aut certe non sit alius Curator, secundum quosdam, apud Sa V. *votum*. Ita etiam serui dominis & ex probabiliore, vxor marito subijcitur, vt docent Nauarrus man. c. 12. n. 65. & Gregorius de Valentia q. 6. pun. 6. & satis patet ex cap. *Manifestis*, & Cap. *Noluit* 3. q. 3. contra Sorum lib. 7. de Iustitia q. 3. a. 1. plus asserentem. Idque etiam ex parte de marito (quoad debitum coniugale) aduersus vxorem dicendum est, vt suo loco de matrimonio patebit.

17 Alij sunt subditi etiam quoad ipsam voluntatem, siue actum promittendi. Ita impuberes, nempe mas ante 14. & foemina ante 12. annum subijciuntur Parentibus, Patri scilicet, & post eius mortem Matri, si Tutrix sit (& secundum aliquos, etiamsi non sit) item Tutori, Curatori, & domino. Ita Religiosi, seu Moniales subijciuntur superioribus, & Pontifici; non ita huic alijs non religiofi.

Hoc

18 Hoc posito, vt ad propositam quaestionem respondeamus, quatuor in rebus conueniunt vota subditorum primo & secundo modo. Primo enim vtrique licite possunt vouere, etiam sine consensu superiorum, sub tacita tamen, vel expressa conditione, si superior consenserit, vt omnes concedunt, cū S. Thoma q. 88. a. 8. Quod si conditionem hanc, (etiam in quantum alioqui superiori subiiciuntur) excludant, tunc votum est illicitum, & nullum, ob inconuenientiam & defectum seu vouentis, seu materiae, quæ vouetur. Exemplū habetur in cap. *Quidam* & cap. *Placet* de conuers. cong. vbi professio facta sine consensu coniugis, declaratur prorsus irrita.

19 Secundo, neutrius votum sine consensu superioris, (in ijs, in quibus ipsi subiiciuntur) aut positiuè consentientis, aut saltem re comperta non repugnantis, est firmum; nempe quia alioqui irritari potest, vt dicitur, & expresse docet S. Thomas q. 88. a. 8. ad 3. Si tamen materia non sit prohibita aut præiudicialis, sufficit consensus negatiuus superioris etiam ignoratis, vt docet Caietanus ibidem a. 8. Sotus lib. 7. de Iust. q. 3. a. 1. & Angles part. 2. de voto a. 7. diffic. 2. est negent Richardus d. 38. a. 4. q. 1. Maior q. 4. Angelus V. *Votum* 2. n. 3. Rosella n. 14. & Valentia q. 6. pun. 6. Ratio est; quia sicut subditi habent sufficientem libertatem ad hæc faciendā, ita etiam vbi superior non resistit, habent sufficientem libertatem obligandi se ad eadem faciendā; quando hoc ipsis nulla lege prohibetur, vt expresse etiam docet S. Thomas a. 12. ad 2.

20 Tertio, neutrius votum est prorsus nullum & irritum, licite semel sub illa tacita conditione editū, priusquam à superiore irritetur; etiam si alioqui res sit per regulam prohibita. Valet enim, & obligat sub conditione, si superior consenserit; & tenetur subditus vterque petere consensum superioris, vt omnes fatentur: idque ex probabiliori, etiam detecto voto; siquidem alias, licet superior, nescius voti, facultatem denegat, non erit ideo Religiosus à voto exequendo, nec ad tempus quidem exemptus, vt contra Caietanum a. 8. & Nauarrum cap. 12. num. 65. verius docent Angles a. 7. diffic. 2. & Valentia punct. 6. qui solum dicit, id esse tutius. Hoc certum, à voti vinculo subditum non solui, nisi de eo certior factus superior contradixerit.

21 Quarto, vtriusque votum potest à superiore irritari, ex quacunque causa; ita saltem vt subditus pro eo tempore, quo eidem superiori subiectus manet, non teneatur ad executionem voti, vt ex certa & communi docent Syluester V. *Votum* 3. Nauarrus cap. 12. n. 69. Valentia loc. cit. quanquam Sotus lib. 7. de Iust. q. 3. a. 1. putet, esse peccatum saltem veniale, si superior absque rationabili causa votum inferioris irritet. Excipitur votum religiosi, transeundi ad religionem seueriorem, quod à superiore irritari non potest, iuxta cap. *Lices*, de Regularibus.

22 In his ergo conueniunt vtrorumque vota; sed in alijs pluribus discrepant. Primo enim subditi primo modo possunt multa vota, de rebus scilicet ad superiores nullo modo spectantibus, sine eorum præiudicio, valide & absolute edere, etiam ijs non consentientibus: subditi autem etiam quoad voluntatem, & actum vouendi, quales sunt Re-

ligiosi, & impuberes, nullum omnino votum absolute validum, sine consensu superioris, edere possunt; nec de rebus quidem iam aliunde præceptis; quod non sit in potestate prælati, vt recte docent Sotus loc. cit. Nauarrus n. 65. & Valentia loc. cit. contra Caietanum a. 8. Hinc parentes puberis vota personalia, sibi non præiudicantia, imò & realia de bonis Castrensibus, vel quasi Castrensibus, irritare non possunt, vt ex communi docet Sa V. *Votum*, & in simili de elemosyna dictum disp. 2. q. 5. dub. 2. At vero vota Nouitij licet à Prælato irritari nequeant, possunt tamen ab eo suspendi & differri, quando tempore Nouitiatu commode seruari non possunt, vt docent Nauarrus man. cap. 12. num. 76. Sa V. *Votum*, & Azor. lib. 1. 1. cap. 17.

23 Vnde colliges, tamen si neuter coniugum omnimodam castitatem sine alterius consensu vouere possit, vt constat ex cap. *Quidam*, & cap. *Placet*, de conuers. coniug. nec maritus, se nunquam petiturum debitum, cum hoc votum præiudicet vxori, vt recte Sotus lib. 7. de Iust. quæst. 3. artic. 1. potest tamen vterque etiam sine alterius consensu, vouere, nunquam exacturum, in suam duntaxat gratiam, vt recte docent Syluester V. *Votum* 5. q. 2. & Valentia cit. p. 6. & pluribus dicitur de matrim. tom. 4.

24 Eadem ratione, potest quoque vir vxoris vota, de rebus pertinentibus ad domesticam administrationem, irritare; non vicissim mulier viri; cum in illis vir sit caput mulieris 1. Cor. 11. non mulier viri. Vota vxoris de rebus, quarum ipsa plenam administrationem habet, v. g. de danda elemosyna ex paraphernalibus, & alia eiusmodi, quæ viro nihil præiudicant, non potest vir irritare, vt cum Nauarro ex probabiliori docet Valentia loco cit. & colligitur ex cit. cap. *Placet*, de conuers. coniug. quamuis Sotus putet, simpliciter omnia vota vxoris à viro irritari posse, non minus quam vota Religiosi à superiore, ex falso fundamento superius reiecto num. 16.

25 Secundo, potest Votum Religiosi à Prælato, sicut & impuberes à parentibus irritari, etiam cum superioris consensu factum; atque etiam post concessam semel facultatem exequendi votum; at votum vxoris de omnimoda continentia, vel alterius subditi priore modo, etiam de realioquin pertinente ad ius superioris, semel ex consensu superioris editum, non potest irritari. Primum contra Richardum in 4. d. 38. a. 4. q. 3. quem sequitur Angles loc. cit. docent Caietanus cit. a. 8. Sotus, & Valentia locis citatis: nimirum quia illis (nullius quasi proprii iuris, aut dominij in rebus à superioris voluntate dependentibus, capacibus) censetur concessa solum facultas dependenter ab arbitrio Superioris. Secundum cum Richardo docet Angles ex communi; & de illo vxoris voto habetur cap. *Manifestum*, 33. q. 5.

26 Tertio, Votum Religiosi, vel impuberes, semel à superiore, vel parente irritatum, non conualescit, quamuis subditus ille tandem liberetur à potestate Superioris; at votum subditi solum quoad rem promissam, ex probabiliori, videtur conualescere, si subditus tandem, quoad eam rem, à potestate Superioris liberatus, fiat, sui iuris.

Ita cum distinctione docet Valentia cit. pun. 6. post Rosellam V. *Votum* 2. n. 13. contra Paludanum d. 38. q. 4. a. 2. absolute affirmantem, vota irritata postea reuiviscere: item contra Caietanum & Aragonium art. 8. Angelum V. *Votum* 3. n. 13. Syluestrum V. *Votum* 4. n. 2. Nauarrum man. cap. 12. n. 66. Lopez c. 48. & Grassium cap. 29. n. 5. qui absolute & indistincte negant, vota irritata reuiviscere: quæ sententia probabilis, & tuta est.

Sed nostræ sententiæ ratio est; quia votum subditi priori modo, etiam secundum se, & quoad ipsum actum & voluntatem vouentis, dependebat à superiore; votum autem subditi posteriori modo, solum quoad materiam voti, & rem promissam; quæ proinde ubi superioris potestati definit esse subiecta, idonea fit voti materia, si modo ad eam vouentis intentio extendebatur.

27 Quod tamen intelligendum est, si votum à subdito quoad rem promissam, fuerit licitum, & sub tacita scilicet, vel expressa conditione illa editum, si superior consenserit, vel non impediuerit; neque adeo ipso facto prorsus nullum & irritum fuerit. Tale enim votum nunquam conualescit, vt aperte habetur in cit. cap. *Quidam*, & cap. *Placeat*, ubi professio à coniuge, sine alterius consensu illicitè edita, prorsus irrita declaratur; ita vt sic professus, nec mortua quidem coniuge, teneatur Religionem ingredi: obligatur tamen ad non exigendum sui gratia debitum, & ad seruandam castitatem post mortem coniugis; quia vouens quoad hanc rem erat sui iuris, nec præiudicabat alteri, vt superius dictum.

28 Vnde colligitur, filium puberem, si voueat eleemosynam, factum sui iuris teneri ad eam faciendam; etiam si parens id votum semel irritauerit: nisi eleemosynam statim, & in eo ipso statu subiectionis faciendam vouerit; tunc enim quia tota materia voti in solidum est parentis potestati subiecta, censendum est votum semel irritatum, nunquam conualescere; quo sensu imprimis locuti videntur authores superius citati numero 26.

29 Et quamuis complures, speciatim Antoninus part. 2. tit. 11. cap. 2. §. 6. Syluester V. *Votum* 2. num. 6. Bartholomæus Medina lib. 1. Instit. cap. 14. §. 7. alijque tradant, à parentibus irritari solum posse vota filiorum, qui annum 25. non transcendunt; rectius tamen Viualdus in Candelab. n. 92. & Sanchez lib. 6. de matrim. d. 93. n. 10. id extendunt ad vniuersum tempus, quo filij sub potestate parentum viuunt; ob rationis paritatem.

30 Neque vero potest parens votum nuncupatum à pubere filio irritare, postquam hic eius potestate egressus fuit: an vero possit irritare filij iam emancipati votum non solenne, ab impubere editum, controuertitur. Affirmant Caietanus hic quæst. 89. art. 5. Gregorius de Valentia pun. 6. Nauarrus man. cap. 12. num. 71. Lopez 48. Azor cap. 17. quæst. 7. Neque aut probabilis Sotus lib. 7. quæst. 3. art. 2. Aragonius quæst. 88. art. 9. Angles flor. art. 7. diff. 12. Quia tunc Parens nullam amplius in eum potestatem habet; quauis antea habuerit.

31 Quod vero attinet ad eos, qui plenum usum ra-

tionis non habent, vt sunt ebrij, amentes, pueri &c. notandum est, eos, qualescunque sint, si aut nullum, aut non plenum rationis usum habent, ita vt mortaliter peccare possint, valide non posse vouere: pueri impuberes, si doli capaces sint, possunt quidem, vt ex dictis patet, quantum in se est, vouere; sed eorum votum quodlibet, ante pubertatem editum, potest irritari à parentibus, etiam post adeptam pubertatem, vt de iisdem & de votis Religiosorum superius dictum.

At verò post pubertatis annos edita non possunt irritari, si aut personalia sint, vt est votum orationis, &c. aut ita mixta, vt per se primo sint personalia, vt est votum propinquæ peregrinationis, vt docent Nauarrus num. 68. & 70. & Valentia loc. cit. & colligitur ex dictis.

Votum porro solenne in Religione pueri olim facere non poterant, ante decimum quartum annum, puellæ ante duodecimum, ex cap. *Non solum*, de voto & voti redempt. in 6. Iam verò iure nouo, neutri, ante annum decimum sextum, perfectè completum: si fecerint, nullam penitus ea vota obligationem inducunt, ex Concilio Tridentino sess. 25. cap. 15. de Regular. Si verò puer, doli capax, ante eam ætatem, sacro ordine initietur, tenetur voto solenni continentiæ ordini annexo; quia quoad hoc nihil in Concilio Tridentino innouatum est.

33 Ex quibus colligitur, votum simpliciter & absolute validum esse, quatuor his conditionibus concurrentibus. Prima ex parte ipsius voti vt sit verum votum; habens tres illas requisitas conditiones, de quibus supra dub. 1. Secunda ex parte promittentis, vt sit factum ab eo, qui vouere poterat. Tertia ex parte materiæ, vt sit de re licita & conuenienti; esto alioqui votum ex parte circumstantiarum sit illicitum, nempe factum ob vanam gloriâ, aut minus consulto editum, vt dictum cit. dub. 1. Quarta ex parte consequentium circumstantiarum, vt quis non sit aliunde iaru liberatus ab obligatione voti, vt partim ex dictis constat, partim dicetur dub. 5. & 6.

Harum conditione aliqua deficiente, etiam si quis postea votum ratificet, falso putans, se voto teneri, alias non confirmaturus, non ideo voto tenetur, vt rectè & ex communi docent Syluester V. *matrimonium* 4. n. 10. Caietanus 2. 2. q. 189. a. 5. Nauarrus cap. 12. n. 7. & Sa V. *Votum*.

DVBIVM III.

Quenam generatim sit obligatio voti.

S. Thomas 2. 2. q. 88. a. 3. & 4.

34 Circa obligationem voti duo generatim certant sunt. Primum; votum, si validum sit, obligare sub peccato, & quidem mortali, ex suo genere, vt cum Sancto Thoma quæstione 88. articulo 3. docent omnes, iuxta illud Deuteron. 23. v. 21. *Cum votum voueris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: quia requirit illud Dominus Deus tuus; et si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.*

Et Ecceles. 5. v. 3. *Si quid vouisti Deo, ne moreris red-
dere. D. s. plicet enim ei infidelis & stulta promissio: sed
quodcumq; uoueris redde. Multoq; melius est non uouere,
quam post uotum promissa non reddere.*

35 Nec obstat, quod uolatio simplicis promissionis homini facta per se non est peccatum mortale; quia ut indicat S. Thomas a. 3. ad 1. homo eodem genere uinculi multo strictius obligatur Deo, quã homini, Deo enim, inquit, maxime obligamur: & ita uotum ei factum est maxime obligatorium. Accedit quod promissio Deo facta, non est nuda & simplex promissio, sed quasi stipulatio quãdam, promitto ut facias, aut uicissim promittas: quæ etiam promissio inter homines grauem obligationem inducit.

36 Est autem idem peccati genus, nolle exequi uotum, & pœnitere de executione uoti; at de ipso uoto edito pœnitere, per se quidem, & uniuersum non est peccatum, ut cum alijs recte docet Valentia quæst. 6. punct. 3. Sed per accidens, ratione periculi grauis uolandi uotum, potest aliquando etiam esse mortale; ueniale autem est, ratione tepiditatis communiter adiunctæ; de quo plura in materia de charitate q. 6. dub. 1. de aecidia.

Sed & uotum factum, ut aliquid à Deo impetres, obligat, etiam si non impetres; nisi sub conditione uouisses, nempe, si impetraueris, ut ex communi recte docent Maior, dist. 38. quæst. 1. Nauarrus cap. 12. n. 43. & Sa V. uotum.

37 Secundo certum est, uoti uolationem posse esse ueniale peccatum, non solum ratione indeliberationis, seu naturalis, & inuoluntariæ obliuionis, uel inaduertentiæ; sed etiam ob paruitatem materiæ, ut habet communis Doctorum sententia; idque etiam si paruam quippiam sit integræ & totalis materiæ uoti, ut contra Caietanum, quæst. 89. art. 7. & Toletum lib. 4. Instit. cap. 17. recte tradunt Sotus lib. 7. de Iustit. quæst. 2. art. 1. Nauarrus Manual. cap. 12. num. 40. Valentia q. 6. punct. 4. Angles in flor. quæst. de uoto art. 2. diffic. 1. Azor. tom. 1. lib. 5. cap. 28. Ut si quis semel omittat Pater & Aue ex uoto promissum.

38 Quanquam probabilis uideretur, non ideo à mortali exculari eum, qui uouens, se quotidie recitaturum Pater & Aue, nunquam recitat per annum. Est enim hæc una quãdam unius uoti materia, eaque grandis, ut recte docuit Valentia loco cit. licet eam culpam solum ueniale esse, tradant Sotus lib. 7. quæst. 2. art. 1. Aragonius quæst. 88. art. 3. & Angles art. 2. diffic. 2. quæ sententia non est improbabilis.

Aliud esset, si quis plura uota rerum eiusmodi paruorum uolaret: nunquam enim uideretur id futurum mortale, licet omnia illa simul sumpta magnam quantitatem facerent: quia nunquã ideo uolatur grauis promissio. In particulari uero æstimatio grauis materiæ à prudentis arbitratu pendet: nec immerito Sanchez lib. 1. de matrimon. disput. 5. num. 25. unam coronam, B. Virginis pro graui materia habet, licet aliqui laxius arbitrentur.

39 Tertio certum est, obligationem uoti plurimum pendere ab intentione uouentis, ut cum S. Thoma quæst. 88. art. 3. ad 2. & 3. docent omnes, quia actio agentis non operatur, ultra intentio-

nem illius, inquit Nauarrus; & cum tota obligatio uoti ex libera uouentis uoluntate ortum habeat, necesse est, etiam quantitatem obligandi, saltem ex parte obiecti, seu materiæ, à uouentis intentione pendere.

Itaque à uoto liberat grauis admodum deceptio: ut si quis uoueat peregrinationem ad terram sanctam, persuasus, eam non longe distare, ut tradunt Lopez cap. 50. Sa V. uotum, Sanchez lib. 1. de matrim. d. 64. n. 4. Ita etiam si quis post uotum peregrinationis Lauretanæ, magnam rei familiaris iacturam inopiamque adierit, quam si præsciuisset, in uotum nunquam consensisset, ad id explendum non tenebitur.

Eadem ratione, qui singulis diebus Sabbati uouit ieiunium, si prudenter credat, ita se affectum fuisse, ut si in mentem uenisset, nonnunquam festa celebriora in sabbatum incidere, ea excepisset, non tenebitur in ijs festis ieiunare, quamuis inter uouendum de ijs expresse nihil cogitauerit.

Similiter an uirginitatem uouens, eam amissa teneatur ad seruandam castitatem (quod absolute quidem asserit Sanctus Thomas cit. art. 3. ad 2. nimirum quia ea communiter solet esse uouentis intentio) itemque an uouens certam eleemosynam, si denuo temere iurat, obliget solum pro prima uice, an quoties iurat, itidem ex actuali, aut uirtuali uoluntate ac intentione uouentis diiudicandum est.

Alias communiter si quis uouit, se aliquid facturum, si forte peccauerit, intelligitur id de prima duntaxat uice, nisi expresse intenderit se obligare ad id faciendum toties, quoties peccauerit, ut docet Sa V. uotum.

Denique is, qui uouit monasterij ingressum, si intentio eius fuit, se obligare ad religionis ingressum principaliter, & ex consequenti elegit hanc religionem, uel hunc locum, quasi magis sibi congruentem, tenetur, si non potest ibi recipi, aliam religionem intrare. Si autem principaliter intendit se obligare ad hanc religionem, uel ad hunc locum, propter specialem complacentiam huius religionis, uel loci, non tenetur alibi religionem intrare, si eum illi recipere nolunt, ut ait S. Thomas art. 3. ad 2.

Neque tamen est in potestate uouentis, ut se pro libito obliget, sub mortali, uel ueniali: obligat enim uotum, pro quantitate materiæ, ut ex ueriori sententia, etiam de legibus suo loco dictum tomo 2. disp. 5. q. 6. dub. 5. quicquid nonnulli in contrarium dixerint. Hinc uolatio uoti de uitando aliquo peccato ueniali, aut de obseruanda lege obligante sub ueniali, est peccatum solum ueniale, ut recte Sotus l. 7. quæstione 2. articulo 1. & Sa V. uotum.

Cæterum uolatio uoti, per se loquendo, non est nisi unicum specie peccatum; quamuis per accidens possint esse plura, si res uoto promissa, fuit etiam ante ex alterius uirtutis obligatione præcepta, ut ex communi recte docet Valentia punct. 4. & in simili suo loco de legibus dictum quæst. 6. dub. 5. quicquid in contrarium dixerint Henriquez lib. 5. cap. 21. §. 5. & Sanchez lib. 1. de matrimon. d. 5. num. 21. & d. 9. num. 6.

Hæc vero cum generatim certa sint, vt dictum; Dubium est primò an quis aliquando teneatur ad votum, quod ipse non fecit. Respondeo sequentibus pronuntiatis. I. Filij, quamdiu hæredes non sunt, non tenentur votis Parentum, nisi ipsi sponte se se obligent. Ita communis.

45 II. Vota personalia & mixta, quæ primario personalia sunt v. g. de peregrinando, ad hæredes non transeunt: vota autem realia (quæ rem concernunt) transeunt ad hæredes, vt alia onera realia. Ita ex communi Paludanus d. 38. q. 3. a. 3. Lopez cap. 45. Angles art. 2. diff. 13. Neque, tamen, ideo hæres mortui parentis, vel testatoris vota negligens, religionem violat, sed iustitiam, seu fidelitatem, vt recte docent Azor. cap. 15. quæst. 15. & Suarez tom. 3. d. 88. sect. 5.

46 III. Quando ciues communi consensu vouerunt, quotannis certum diem festum, posteri quidem eorum voti vinculo proprie non tenentur: attamen fieri potest, vt ad idem festum celebrandum teneatur ratione pacti, statuti, aut legitimæ consuetudinis; quia votum est personale vinculum ipsius vouentis; quod per se ad alios non pertinet.

47 IV. Quod attinet ad eum, qui ingreditur religionem, omnia eius vota personalia professione extinguuntur; realia vero debita etsi transeunt in monasterium, iuxta vires acceptæ hereditatis; excipienda tamen videntur votiu debita; quia hæc per religionem itidem extinguuntur, vt recte docet Sa V. *Votum*; licet aliqui negent. Nouitius autem excusatur ab executione voti personalis, nõ auté realis.

48 Dubium est secundò, de circumstatijs in executione voti obseruandis, quantitate scilicet, qualitate, tempore, & loco. Respondeo primò, si vouens ipsemet, determinauit aliquas conuenientes circumstantias, tum vouens eas in executione seruare debet. Patet secundò omnes; quia voti obligatio ex parte materiæ pender ex voluntate vouentis.

49 Respondetur secundò, si nullas determinauit, tunc quoad locum, qualitatem, & quantitatem rei, sufficet quiuis locus, & qualitas, & quantitas, quæ factis sit, ad hoc, vt prudentum iudicio, quis vere censeatur opus promissum exequi, faciendo opus in tali loco, & cum tali quantitate, vel qualitate, spectata etiam ipsius personæ circumstantia, & intentione saltem virtuali. Ita ex communi docet Valentia quæst. 6. punct. 4. post Maiorem d. 3. quæst. 3. Itaque qui absolute vouit dare eleemosynam, satisfaciet dando quancunque veram eleemosynam: qui vouit frumentum, si det qualecunque frumentum, modo bonum sit: qui vouit generatim ingressum religionis, satisfaciet, si ingrediatur qualemcunque religionem, modo non sit penitus collapsa.

50 Respondetur tertio, quantum ad tempus, debere vouentem (nisi alia fuerit eius intentio) primo quoque tempore, quo prudentum iudicio, sine suo notabili incommodo, videatur posse, votum exequi, vt cum S. Thoma a. 3. ad 3. docent Syluester v. *Votum* 2. n. 3. Valentia, & alij locis citatis, & patet cit. Deuter. 23. v. 21. & Eccles. 5. v. 5. *Si quid vouisti Deo, ne moreris reddere.* Non tamen in mora est, qui expectat maiorem oportunitatem breui futuram, vt recte Syluester loco cit.

Quod si quis vouit singulis diebus dare pauperi eleemosynam, si hodie non det, debet cras illud addere; non item, si omittat orationem dominicam, quam in singulos dies recitandam vouerat, vt bene docent Sotus lib. 7. de Iust. q. 2. art. 1. Aragonius q. 88. a. 3. Angles flor. a. 2. diff. 2. Sa V. *Votum*. Ratio est; quia hæc videtur communis vouentium intentio; quæ si alia esset, eidem standum erit, vt in tertio certo dictum.

Atque ad hunc modum etiam S. Thomas art. 3. ad 3. quantum ad circumstantiam temporis, ad intentionem vouentis recurrit: *Obligatio voti ex propria voluntate & intentione causatur. Et ideo si in intentione & voluntate vouentis est, obligare se ad statim soluendum, tenetur statim soluere. Si autem ad certum tempus vel sub certa conditione, non statim tenetur soluere. Sed nec debet tardare, ultra quam intendit se obligare, &c.* Plura de obligatione voti, in certis materijs, alibi suis locis, præsertim de matrimonio docemus, & dicentur etiam nonnulla inferius dub. 5.

DUBIUM IV.

Quotuplex sit votum: speciatim in quo consistat votum solenne, & qua ratione à voto simplici differat.

S. Thom. 2. 2. q. 88. a. 7.

51 **V**otum varijs modis diuidi potest. 1. ex parte vouentis in *expressum*, de quo ferè loquimur; & *implicitum*, quod in aliquo actu vouentis implicitè continetur, vt Castitatis votum in susceptione maiorum ordinum, &c. ex communi. 2. ex parte temporis, pro quo obligat, in *temporale* & *perpetuum*. 3. ex parte modi, quo editur, in *privatum* & *publicum*.

Quarto ex parte materiæ, in *reale*, *personale*, & *mixtum*. Reale directè rem ipsam concernit, non personam; vt eleemosynam, quam licet vouenti etiam per alium facere. Personale ipsam personæ vouentis executionem postulat, vt votum ieiunij, orationis &c. mixtum tam personæ functionem, quam rei impensam postulat, vt sit in voto peregrinationis.

Quinto ex parte eiusdem materiæ, siue ex parte propositi ipsius vouentis, in *absolutum* & *conditionatum*; quod non obligat nisi impleta conditione, vt in sponsalibus, & alijs promissis conditionatis accidit, de quibus plura suo loco de matrimonio.

52 Sextò verò votum præcipuè diuiditur in votum *simplex* & *solemne*; vbi præcipuè controuertitur, in quo proprie differat votum solenne à simplici; seu in quo consistat *solemnitas* voti. Et potest quidem votum solenne, secundum etymon vocis, dici omne votum, cui solennis quidam ritus, modus, seu formula adhibita est, adeoque etiam votum publicum, quod solemnni tempore, ac hominum concursu celebratum sit; quo modo Basiliius in regulis fufius disputatis, nomen hoc usurpassè videtur apud Vasquez 3. part. tom. 2. disp. 165. n. 98.

Sed

Sed apud Theologos & Iuristas votum solemnne, quā contra simplex diuiditur, speciali ratione, dicitur votum illud, quod præter certam solemnitatē, matrimonium postea contractum dirimit, vt videre est c. *Rursus*, c. *Meminimus*, & c. *Influante*, Qui Clerici vel vouentes, & c. *Quod voti*, de voto & voti Redempt. in 6. Vbi duo eiusmodi solennia vota recenſentur, nempe per ſuſceptionē ſacri ordinis, & profeſſionē religionis approbatā emiſſa. Eadem diuiſio voti ſimplicis & ſollemnis, quanquā alijs paulo verbis habetur apud Magiſt. l. 4. d. 38. vbi votū aliud facit cōmune, quod in baptiſmo omnes edunt, aliud ſingulare. Hoc rursus diuidit in priuatū & ſollemnne: priuatū, inquit, eſt in abſcondito factū, quod violare eſt peccatū; ſollemnne vero in conſpectu Eccleſiæ factū, quod violare eſt peccatū & ſcandalū. Et addit: *dirimi matrimonii, ſubſequeus hoc, non illo.* In eundē ſenſum Hugo Viſt. l. 2. de ſacr. p. 12. diſtinxit videtur votū occultū & publicū, iuxta declarationē, quā habet S. Th. 4. ſen. q. 1. a. 2. quaſtiō. 2. licet interim nec Hugo, nec Aug. in Pl. 75 vbi quaſdā voti diuiſiones cōmemorat, nec alij antiquiores, voti ſollemnis in dicto ſenſu mentionē feciſſe videātur, vt videre eſt apud Mich. Medin. l. 4. de continentia c. 23, & Valquez n. 92.

Neq; id mirū eſt, quando & matrimonij irritatio voto ſollemnī annexa, non ita verus eſt: adeo vt etiā Hier. Platul. 2. de bono ſtatu relig. c. 21. cū dixiſſet, Monachos olim non niſi implicitū votū, poſtea explicitū quidem, ſed non ſollemnne vouiſſe, ſubiungat; primū tempore Innoc. II. ante annos ferē 500. ſtatutū, vt matrimonia à religioſis contracta nulla eſſent; cum ante ſemper pro validis haberentur; de qua tamen re inferius ageatur pluribus n. 70.

Hoc poſito, de natura voti ſollemnis tres potiſſimū ſunt ſententiæ. I. eſt, ſollemnitatē illā conſiſtere in quadā vouentis benedictione. Ita S. Th. hic q. 88. a. 7. vbi ait: *Sollemnitas voti attenditur ſecundū aliquid ſpirituale quod ad Deū pertinet; id eſt ſecundū aliquā ſpirituale benedictionē vel conſecrationē, quæ ex inſtitutione Apoſtolorū, adhibetur in profeſſione certæ regulæ, ſecundū gradū, poſt ſacri ordinis ſuſceptionē, vt dicit Dionys. 2. c. Eccleſ. hier. II. ſent. eſt, votū ſollemnne conſiſtere in traditione actuali dominij ſui ipſius in manus Dei, & eorū qui vices ipſius gerunt; ita vt votū ſimplex ſit nuda promiſſio, inſtar ſponſaliū; ſed ſollemnne ſit traditio de præſenti, inſtar matrimonij. Ita Sotus l. 7. de Iuſt. q. 2. a. 5. Pet. Sotus, lect. 5. de matr. Val. hic d. 6. q. 6. pnn. 5. Couar. 4. par. decretal. part. 2. c. 7. §. 4. n. 7. Viquer. Inſtit. c. 16. §. 7. Henriq. l. 12. de matr. c. 5. n. 2. & c. 14. Arag. 2. 2. q. 88. a. 7. & recent. Thomiſtæ cōmuniter, alijq; quā plurimi, apud Sanchez t. 2. de matr. d. 27. n. 7. & fauer S. Th. quodl. 3. a. 18. & in 4. d. 38. q. 1. a. 2. & quidam alij antiquiores ead. diſt. 38. Huc etiā reuocari poteſt eorū ſententia, q. vt refert Azor, dicunt, votū ſollemnne etiā ſua natura eſſe perpetuū, ſimplex vero poſſe qdē tale eſſe, nō tamen neceſſario eſſe; quoniā ſæpe multa vouemus ad tempus. III. ſent. & comm. vt videbimus, eſt, voti ſollemnitatē conſiſtere in aliquo, quod ſit iuris poſitiui tantū, quale nonnulli dicunt eſſe ipſammet denominationē extrinſecā ab ipſa Eccleſiæ conſtitutione, decernētis, p. votū ſollemnne dirimi matrimonii ſubſequeus, nō autē p. ſimplex. Significat Caiet. 2. 2. cit. q. 88. a. 7. & ſentiunt plures inferius citandi.*

ASSERTIO I. Votū ſollemnne, ſeu ſollemnitas ipſius vniuerſim nō conſiſtit in benedictione vouentis. Eſt nunc certa, & patet; quia in quibuſdam ordinibus, nulla talis benedictio reperitur, vt in Societate noſtra, atq; etiā in ordine Prædicatorū, vt inquit Caietanus, vbi ſolæ voſtes benedicuntur, & quidem poſt profeſſionē & ſollemnne votū iam factū, licet olim forma legitima profeſſionis contineretur eiufmodi benedictione, quæ ſeu mediate, ſeu imediate fieret circa vouentē; quo modo recte ac cōueniēter noſtræ ſententiæ S. Thomæ, ſua tempora ſolū reſpiciētē, interpretatus eſt Caietanus cit. q. 88. art. 7.

ASSERTIO II. Votū ſollemnne non conſiſtit etiā in traditione illa ſui ipſius. Videtur certa. Quia traditio illa reperitur etiam in quibuſdā, qui votū ſollemnne non ediderunt, vt de religioſis Societatis, etiam non ſollemniter profeſſis, patet ex bulla Greg. XIII. quæ incipit *Ascendente*, vbi expreſſe definitur, vota ſimplicia in Societate noſtra poſt bienniū emittentes, per ea ipſa, ſe Societati (adeoq; Deo) *dedicare atque actū tradere*; eodemq; *vere ac proprie religioſos eſſe*, non ſecus ac profeſſos cuiuſcunq; religionis. Quod etiā agnoſcit Valentia; qui tamē ex hoc ipſo colligere debuiſſet, assignatā à ſe voti ſollemnis rationē nec vniuerſalē, nec adeo verā eſſe. Accedit, quod in c. *Rursus* Qui Clerici vel vouētes, dicitur, ſimplex votū apud Deum non minus obligare, quā ſollemnne. Ommitto, quod vt pluribus probat Suar. t. 2. de Rel. c. 14. n. 12. traditio nō eſt differētia p. ſe cōtrahens votū

Nec obſtat, quod in Societate noſtra, vota ſimplicia ſiant aliquo modo dependentia à voluntate ſuperioris, qui illa poteſt, non quidem prohibito, ſed tamē ex cauſa rationabili reuocare & relaxare, vt ex Conſtitutionibus patet. Hinc enim assignari quidē poteſt aliqua differētia traditionis, ex parte acceptantis; ſed quæ tamen perfectioni ipſius traditionis, ex parte vouentis, nihil derogat; cū ex eius parte ſit planē abſoluta & perpetua, adeoq; irreuocabilis traditio, etiā ſub Apoſtaſiā nota, ac pœnis ſancita, vt patet ex bullā illa Greg. XIII. & propria bullā Pij V. cōtra Apoſtatas, quæ incipit *Æquū*, & Conſtitutionibus; id quod ad perfectionē verē & religioſe traditionis ſatis eſt. Quid enim donationi perfectæ decedit, quod eā donatarius poteſt reuocare, & donum rursus priori domino reſtituere? Quid perfectę ſeruituti deeſt, quod dominus poteſt ſeruum ſuum emancipare? Eodem ergo modo ad perfectionē traditionis nil intereſt, quod poſſit à ſuperiore denuō ex cauſa reuocari & irritari.

Ass. III. Voti ſollemnitas etiā non conſiſtit in perpetuitate voti. Ita cōmuniter Probatur. Quia vel perpetuū dicitur votū, quod nulla penitentiæ diſpenſatione poſſit diſſolui; & talis perpetuitas nec ſollemnī quidē voto cōuenit, vt inferius dicitur. Vel cōſiſtit in hoc, quod quantū eſt ex parte vouentis, ad nullū certum tēpus obligatio voti cōtracta ſit, ſed potius ex ſe perpetua ſit; & talis perpetuitas cōuenit etiā tū voti ſimplicib⁹ noſtræ Societatis, vt dictū; tū voto ſimpliciter caſtitatis, etiā in ſeculo emiſſo; vt p. inde minimē verū ſit, votū ſollemnne per ſe eſſe perpetuū, votū ſimplex nō niſi per accidens. Vel tertio perpetuitas hæc intelligitur vt nō fiat ſub cōditione, ſaltē tacita, qua votū pendeat à voluntate hominis acceptantis; & ne ſic qdē vniuerſim diſtinguitur votū ſollemnne à ſimpli-

ci; quan-

quandoquidem certè obligatio voti simplicis Castitatis, in seculo emissa, à nulla eiusmodi conditione pendet. &c.

62 **ASSERTIO IV.** Non consistit etiam in illa denominatione extrinseca, ab effectu illo irritationis matrimonij. Est certa. Probat. Tum quia hoc posterius est voto solenni, & eius quidam effectus, ex cit. cap. *Quod votum*, de voto, & voti redempt. in 6. Tum quia irritatio matrimonij conuenit etiã votis simplicibus Societatis nostræ, ex citata bulla Gregorij XIII.

63 **ASSERTIO V.** Voti solennitas nititur solum iure positiuo Ecclesiastico; adeoq; ex iuris positiuo tantum, non naturalis decreto, nec ex ipsa præcise rei natura desumpta est. Ita Canonistæ omnes, cum glossa in cap. *Rursus*, Qui Clerici vel vouentes, S. Thomas, Caietanus, Aragonius hic cit. q. 88. a. 7. item Scotus 4. dist. 38. q. 1. Michael Medina lib. 4. cap. 38. Suarez tom. 2. de relig. loc. cit. & 3. part. tom. 2. disp. 6. sect. 3. Azor. tom. 1. lib. 12. cap. 6. quæst. 1. Sanchez loc. cit. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 14. Bellarminus lib. 1. de matrim. cap. 21. Vasquez disp. 165. cap. 2. & apud eundem Abulensis, Aluarus Pelagius, Ledesma, Antonius Corduba.

Patet satis expressè, ex cit. cap. *Quod votum*, vbi dicitur: *Nos igitur attendentes, quod voti solennitas ex sola constitutione Ecclesie est inuenta.* Gregorius XIII. in cit. bulla *Ascendente*, reprehendens quosdam societatis nostræ obtretractores: *Non considerantes, inquit, voti solennitatem sola Ecclesie constitutione inuentam esse.* Accedit quod ante Cælestinum III. cap. *Rursus*, Qui Clerici vel vouentes, & Alexandrũ III. cap. *Insinuante*, & cap. *Meminimus*, eodem titulo, non est in Ecclesia audita distinctio voti simplicis & solennis, vt cum Medina supra notarunt Vasquez n. 92. & Sanchez loc. cit.

64 **ASSERTIO VI.** Voti solennitas consistit incerta quadam & solenni forma, ab Ecclesia præscripta seu approbata, eius voti scilicet, in quo fit traditio ipsius personæ vouentis vndique absoluta & perpetua ad obsequium Dei: ac proinde votum solenne est id, in quo fit absoluta & perpetua traditio personæ vouentis ad obsequium Dei per noui status assumptionem, facta sub certa forma ab Ecclesia præscripta.

Ita docent Scotus loc. cit. & Canonistæ communiter omnes, cum Glossa in cit. cap. *Rursus*, quibus, vt in re præcipuè ad Canones pertinente meritò authoritatis plurimum est tribuendum. Eandem sententiam ex instituto tuentur Michael Medina loc. cit. Vasquez cap. 8. Azor. loc. cit. quæstione 1. & 2. qui etiam ex antiquioribus Theologis citat Heruæum, Henricum, & Paludanum, &c.

65 Probat. assertio primò ex cit. cap. *Quod votum*, vbi disertè dicit. Pontifex votum solennizari, seu quod idem est, solenne reddi, per susceptionem sacri ordinis, aut per professionem tacitam (cuius exemplum ex Concilio Toletano IV. can. 49. refert Vasquez n. 46.) vel expressam alicuius religionis approbata, &c. vtique tanquam per ipsam solennitatem, seu formulam solennem vouendi; licet alioqui forma hæc sit variabilis, vt notauit etiam S. Thomas 4.

distinct. 38. quæst. 1. art. 2. quæstionum. 3. & Michael Medina lib. 4. cap. 23. vbi probat, olim à quibusdam virginibus, etiam per veli sacra susceptionem, extra Religionem, votum solenne fuisse editum.

Secundò; Omnium contractuum, testamentorum, & ipsius matrimonij solennitas consistit in forma legitima, quæ pro solenni ex decreto legum habetur. Tertiò; quia non consistit in vilo alio, vt ex dictis patet. Quartò; quia ita optimè coherent omnia, quæ de vtroque voto in Canonibus passim habentur: ac in eundem fere sensum conciliari possunt dicta varia Doctorum, vt expressè etiam videre est apud Azor., Vasquez, & Caietanum, locis citatis.

Qui rectè etiam notauit, votum solenne & simplex, propriè loquendo, essentialiter non differre, sed tantum accidentaliter; tum ratione formæ, quæ voto extrinseca est; tum per respectum ad subiectum, nempe ipsum vouentem, qui in voto simplici ordinariè habilis manet ad matrimonium; secus in solenni; quicquid Aragonius etiam ex hoc diuersitatem essentialem faciat; quod etiam à Valentia rectè negatur.

Cur autem solennitas, de qua loquimur, non competat voto, nisi in quo fiat absoluta & perpetua traditio personæ vouentis, ratio est; quia, vt inquit Sanctus Thomas cit. quæst. 88. art. 7. *Solennitates non consueuerunt adhiberi, nisi quando aliquis totaliter mancipatur alicui rei, Non enim solennitas nuptialis adhibetur, nisi in celebratione matrimonij, quando vterq; coniugum sui corporis potestatem alteri tradit.* Et ibidem respons. ad 2. *Particularibus actibus, inquit, non consuevit solennitas adhiberi, sed assumptioni noui status.* &c.

Atque ex dictis colligitur primo voti solennitatem non requirere vnã quandam certam & determinatam formulam vouendi; sed ad eam generatim sufficere eam, quam Ecclesia præscripsit & determinauit, vel etiam in posterum determinabit, supposita, ex parte ipsius voti, absoluta & perpetua traditio, ad obsequium Dei; adeo vt quamuis iam quidem ea solennitas non reperitur, nisi in professione Religiosi status, & susceptione ordinis sacri, posset tamen etiam, ex Ecclesie voluntate, transcribi voto absoluto & perpetuo castitatis etiam in seculo emisso, si Ecclesia tales personas inhabilitare veller ad matrimonium contrahendum. Sicut etiam in Societate nostra, quoad modum & formulam vouendi, non maior interuenit solennitas in solennibus votis professorum, quam in publicis, ac simplicibus votis Coadiutorum seu spiritualium, seu temporalium. Ita etiam in contractu matrimoniali, non certa aliqua & inuariabilis contrahendi ratio ac modus præscriptus est; sed is vniversim sufficit, supposita absoluta personarum traditione, quam Ecclesia determinauerit.

Colligitur secundò, per votum solenne irritari matrimonium iure solum Ecclesiastico, non autem naturali; vt rectè docet Vasquez loc. cit. cap. 6. & 7. Azor. cit. lib. 12. cap. 6. Lessius cap. 41. dub. 8. n. 71. Sanchez, & alij citati; etsi contrarium docuerint S. Thomas 4. dist. 38. q. 1. a. 3. quæstionum. 3. Bonauentura, Sorus ead. dist. 38. Valentia, Aragonius, alijque Thomistæ locis citatis.